

Kan rättsväsendets information samordnas?

— *En utvärdering*

Tillväxtenheten

MISSIV

Datum
2000-10-22
Ert datum
2000-05-25

Diariernr
2000/0282-5
Er beteckning
Ju2000/1058/PÅ

Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Utvärdering av verksamhet och organisation för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning

Regeringen uppdrog den 25 maj 2000 åt Statskontoret att utvärdera verksamhet och organisation för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning.

Härmed överlämnas rapporten ”Kan rättsväsendets information samordnas? – En utvärdering (2000:45).

Generaldirektör Knut Rexed har beslutat i detta ärende. Direktör Anna Karlgren, chef för Tillväxtenheten, avdelningsdirektör Ann Dahlberg, föredragande och avdelningsdirektör Ola Norr var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut

Ann Dahlberg

STATSKONTORET

Postadress

Box 2280
103 17 STOCKHOLM

Besök Norra Riddarholmshamnen 1

Telefon (växel)

08 - 454 46 00

Fax (registrator)

08 - 791 89 72

Internetadresser

www.statskontoret.se
statskontoret@statskontoret.se

Innehåll

1	Sammanfattning	7
2	Inledning	11
2.1	Statskontorets uppdrag och genomförande	11
2.2	Uppdraget till rättsväsendets myndigheter	11
3	Samordningsarbetet 1997–1999	13
3.1	Planerad verksamhet	13
3.1.1	Strategi och planer ambitiösa, men inte fullföljda	16
3.1.2	Bättre kontakt och informationsutbyte mellan myndigheterna	16
3.1.3	Misstanke- och belastningsregistren har dominerat	16
3.1.4	En långsiktig vision – men hur nå dit?	17
3.1.5	Resultatet är begränsat	17
3.2	Organisation, styrning och arbetssätt	18
3.2.1	RIF-arbetets bedrivande	18
3.2.2	Regeringskansliet har inte prioriterat verksamheten	19
3.2.3	Myndigheterna prioriterar den interna verksamheten	19
3.2.4	RIF-verksamheten leds och drivs inte tillräckligt kraftfullt	20
3.2.5	Stora myndigheter påverkar samordningsarbetet mycket	21
3.2.6	Finansieringen kan bli ett problem	21
3.2.7	Övriga synpunkter från intervjuer	22
4	Utvecklingen av den samordnade informationsförsörjningen	23
4.1	Verksamhetens behov skall styra informationsförsörjningen	23
4.2	Brottmålsförfarandet och samlad resultatredovisning bör prioriteras	24
4.3	Det fortsatta utvecklingsarbetet	25
4.3.1	Rättsväsendets processer bör utvecklas	25
4.3.2	Det som ger mest nytta skall prioriteras	26
4.3.3	Samordnad IT-strategi	27
4.3.4	Utveckling och genomförande är den stora utmaningen	27

5	Utveckling av organisation och styrning	29
5.1	Grundläggande krav på organisation och styrning	29
5.2	Alternativa förslag till organisation	30
5.2.1	Frågorna integreras i det arbete som pågår för att utveckla rättsväsendet (alternativ 1)	30
5.2.2	Nuvarande organisationsstruktur förstärks och arbetssättet förändras (alternativ 2)	32
5.3	Statskontorets förslag	37

Bilagor

1	Uppdrag till Statskontoret	39
2	Strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning	41
3	Intervjuade personer	47
4	RIF-verksamhetens genomförande 1997–1999	49

1 Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att utvärdera verksamhet och organisation för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning åren 1997–1999. I uppdraget ingår också att föreslå åtgärder för att utveckla såväl RIF-rådets organisation och verksamhet som strategin för rättsväsendets informationsförsörjning.

Utifrån övergripande dokument (strategi, verksamhetsplaner, vision, tidplan och årsredovisningar) och intervjuer kan konstateras att de tre första åren har dominerats av arbetet med misstanke- och belastningsregistren¹. En annan ”akut” fråga som behandlats i RIF-gruppen och -rådet är anpassningen till millennieskiftet, även om det egentligen inte var en samordningsfråga för RIF-arbetet. Dessa ”akuta” frågor har lett till att övriga aktiviteter under det inledande skedet fått begränsad uppmärksamhet.

Vi konstaterar att påfallande många av påbörjade aktiviteter antingen försenats eller att resultat inte kommit till användning på ett tydligt sätt i det fortsatta arbetet. Sammantaget konstaterar vi att resultatet av verksamheten hittills varit begränsat. Vid årsskiftet 1998–1999 påbörjades ett mer långsiktigt arbete som senare resulterade i en vision. I verksamhetsplaneringen för år 2000 har aktiviteter preciserats till skillnad från tidigare år.

En viktig orsak till att inte så mycket har genomförts av det ursprungliga uppdraget är enligt vår bedömning att verksamheten varken har prioriterats i Regeringskansliet eller i myndigheterna. Dessutom är sambandet mellan de övergripande dokumenten och vad som sedan sker på berörda myndigheter för svagt. Vidare konstaterar vi att sambandet mellan verksamhetsutvecklingen och informationsförsörjningen kan vara starkare.

Statskontorets grundinställning är att utvecklingen av informationsförsörjningen är en del av verksamhetsutvecklingen. Därför kan inte utvecklingen av informationsförsörjningen genomföras separat. Vidare menar vi att denna samordnade utveckling bör utgå från ett processororienterat synsätt.

Några förutsättningar för att arbetet skall kunna drivas effektivt och leda till ett bra resultat är följande:

- All samordning och utveckling av informationsförsörjningen skall utgå från verksamheten och utvecklingen av denna
- Arbetet skall utgå från tydliga planer och strategier

¹ Rikspolisstyrelsen hade i uppdrag att utveckla misstanke- och belastningsregistren. RIF-gruppen var referensgrupp i projektet.

- Beställningar skall vara tydliga med prioriteringar och krav på vad som skall uppnås och krav på återrapportering
- Myndigheternas medverkan är nödvändig
- Resurser måste följa uppgifter
- Kompetens för att leda utvecklingsarbete måste finnas

Statskontoret ser två möjliga alternativ för det fortsatta arbetet med informationsförsörjningsfrågorna. Båda alternativen bygger på en närmare anknytning mellan verksamhetsutvecklingen och utvecklingen av informationsförsörjningen.

I det första alternativet avvecklas RIF-verksamheten i nuvarande form och verksamheten integreras med det arbete som pågår på initiativ av Justitiedepartementet för att utveckla och modernisera rättsväsendet (Projektet Rättsväsendets Modernisering). Genom en integrering ökar möjligheterna till en samordnad utveckling och verksamheten sätts i centrum. Moderniseringsprojektet är f.n. föremål för en översyn främst vad gäller organisationsformen. Detta alternativ förutsätter, enligt vår mening, att översynen leder fram till att arbetet drivs vidare utanför Regeringskansliet, t.ex. i kommittéform. Statskontoret avstår på grund av översynen från att beskriva hur ett samordnat utvecklingsarbete bör organiseras i detta alternativ.

Det andra alternativet utgår från nuvarande organisationsstruktur med ett råd, en grupp och ett sekretariat. Erfarenheterna av RIF-verksamheten visar dock att väsentliga förändringar bör göras såväl i organisation som i arbetsätt. Följande förändringar bildar utgångspunkt för alternativet:

- Rådet bör ha en stark koppling till den utveckling av rättsväsendet som pågår
- Sekretariatet bör förstärkas och få utökat mandat
- Gruppen bör utgöra referensgrupp och stå för de löpande kontakterna mellan sekretariatet och myndigheterna
- Projekten bör ha tydliga uppdrag och styras effektivt
- Regeringskansliet bör ställa tydliga krav på resultat och återrapportering

En viktig uppgift för rådet är att driva arbetet framåt och här har ordförandeskapet i rådet stor betydelse. Enligt Statskontorets mening bör ordförandeskapet inte rotera mellan rättsväsendets myndigheter som nu, utan en extern ordförande bör tillsättas av regeringen. En nära koppling mellan utvecklingen av verksamheten respektive informationsförsörjningen skulle kunna komma till stånd genom att den som leder arbetet med utvecklingen av rättsväsendet även är ordförande i RIF-rådet. Detta förutsätter att översynen av

Moderniseringsprojektets organisation leder till att arbetet i fortsättningen kommer att bedrivas i kommittéform.

Vi föreslår att RIF-sekretariatet förstärks för att kunna vara en motor i arbetet. Sekretariatet bör ledas av en person med stor vana att driva projekt och erfarenhet av omfattande utvecklingsarbete. Förutom denna person behöver ytterligare några personer med kompetens inom utredning, utveckling, projektledning, planering, ekonomi m.m. knytas till sekretariatet. En grundförutsättning är naturligtvis att sekretariatet som helhet även har mycket god kunskap inom olika områden av rättsväsendet. Samtliga myndigheter bör avsätta resurser för sekretariatets arbete. Gruppen är referensgrupp och står för de löpande kontakterna mellan sekretariat och myndigheter.

RIF-verksamheten har hittills av myndigheterna inte bedömts vara en prioriterad uppgift. Inte heller Regeringskansliet har visat tydligt att detta är en uppgift som skall prioriteras. Om regeringen vill visa att samordningen av informationsförsörjningen är en betydelsefull uppgift måste detta komma till tydligt uttryck i regleringsbrev, men även i Regeringskansliets hantering av frågan i övrigt.

Vår bedömning är att Regeringskansliet mycket tydligare än hittills måste ange vad som skall uppnås genom uppdrag till enskilda, några eller samtliga myndigheter. Enligt Statskontorets mening bör det övergripande uppdraget till myndigheterna om RIF-verksamheten tidsbegränsas. Om inte uppställda krav på resultat uppnås inom denna tid bör övervägas om verksamheten skall bedrivas i andra former.

För närvarande är det ovisst vad översynen av Moderniseringsprojektet kommer att leda till. Statskontorets bedömning är att det första alternativet bör genomföras om verksamhetsutvecklingen kommer att ledas av en organisation utanför Regeringskansliet och om denna organisation har tillräckliga resurser och kompetens för att driva utvecklingsarbetet. I annat fall är en förändring av nuvarande RIF-verksamhet att föredra.

2 Inledning

2.1 Statskontorets uppdrag och genomförande

Regeringen gav den 25 maj 2000 Statskontoret i uppdrag att utvärdera verksamhet och organisation för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning åren 1997–1999. Statskontoret skall föreslå åtgärder för att utveckla såväl RIF-rådets organisation och verksamhet som strategin för rättsväsendets informationsförsörjning.

Syftet med utvärderingen är att ge regeringen underlag för ställningstaganden i frågor som rör samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning.

Rapporten bygger sina ställningstaganden på intervjuer och den dokumentation som tagits fram inom RIF-verksamheten. Vi har även vid två tillfällen informerat RIF-råd och RIF-grupp och där tagit del av diskussioner i frågan.

Sammanlagt har vi intervjuat tjugofem personer inom rättsväsendets myndigheter och Regeringskansliet. Vi har dessutom intervjuat en polis, en åklagare och en domare som arbetat med försöksverksamhet kring snabb lagföring i Handen. Vilka vi intervjuat framgår av bilaga.

2.2 Uppdraget till rättsväsendets myndigheter

Regeringen fastställde i november 1996 en strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning². Samtidigt fick Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, dåvarande Generaltullstyrelsen och Riksskatteverket i uppdrag att fr.o.m. den 1 januari 1997 arbeta i enlighet med strategin. Myndigheterna³ hade under 1996 tagit fram ett förslag till strategi, som regeringen i huvudsak fastställde.

Som en följd av regeringens beslut bildades RIF-rådet med tillhörande grupp och sekretariat.

Enligt strategin är en samordnad informationsförsörjning en förutsättning för att rättsväsendets myndigheter bättre än f.n. skall kunna bedriva en verksamhet som präglas av effektivitet, kvalitet och rättssäkerhet och som tillgodoser statsmakternas krav på en samordnad verksamhetsredovisning.

² Se bilaga

³ Brottsoffermyndigheten ingick inte i den grupp som tog fram förslaget till strategi. Regeringen ansåg dock att Brottsoffermyndigheten skulle ingå i rådet.

Samordningen skall inledningsvis omfatta informationsförsörjningen inom brottmålsförfarandet i vid mening. Successivt skall samordningen utökas till att omfatta även de andra verksamhetsområden där myndigheterna har gemensamma intressen. Samordningen skall vara ett hjälpmedel för effektivisering av verksamheten.

Samordningen skall avse såväl frågor om verksamhet som teknik och därtill hörande administration, t.ex. säkerhetsfrågor, kommunikationslösningar, standardisering och gränssnitt.

Samordningens mål är att:

- En uppgift normalt endast skall registreras en gång och kontrolleras direkt vid källan
- Varje behörig myndighet skall kunna få den information som behövs vid vilken tidpunkt som helst och i önskad form

3 Samordningsarbetet 1997–1999

3.1 Planerad verksamhet

Vi har gått igenom de årliga verksamhetsplanerna och den tidplan som redovisades till regeringen 1997. De aktiviteter som framgår av dessa dokument har förtecknats i tabell 1 nedan. Aktiviteterna har placerats under rubrikerna

- MR/BR (misstanke- och belastningsregistren)
- Flödet i rättskedjan
- Elektronisk kommunikation
- Övrigt

RIF-verksamhetens tre första år har dominerats av arbetet med misstanke- och belastningsregistren. Rikspolisstyrelsen hade i uppdrag att utveckla dessa register och RIF-gruppen var referensgrupp.

Som en följd av att MR/BR utvecklades måste även andra myndigheters ärendehanteringssystem anpassas. Därigenom var MR/BR-projektet viktigt för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning. Projektet kommenteras ytterligare nedan.

Flödet i rättskedjan har dokumenterats. Bilaterala överenskommelser har träffats mellan några myndigheter om överföring av information mellan myndigheter. In- och utdatorutiner har skapats för rapportering till BRÅ, som sammanställer den officiella rättsstatistiken.

Vidare pågår arbete med ett nytt system för brottsklassificering och gemensamma begreppsdefinitioner. Brottsklassificeringen pekades redan från början ut som angelägen och ett förslag planerades vara framtaget i december 1997. Under 1999 tog rådet ett principbeslut om klassificeringen. Arbetet att mer i detalj utforma detta klassificeringssystem pågår nu under ledning av BRÅ och planeras bli klart under år 2001. BRÅ ansvarar även för arbetet med gemensamma begreppsdefinitioner. En delredovisning av detta arbete skall ske i början av år 2001.

För att få en fungerande elektronisk kommunikation har man arbetat med en generell kommunikationslösning. Till en början låg ansvaret för detta på Riksåklagaren, men ansvaret har nu gått över till Rikspolisstyrelsen. Utredning av detta skall enligt planerna redovisas under år 2000. Andra aktiviteter med anknytning till en generell kommunikationslösning är att en gemensam säkerhetspolicy skall tas fram och att extern e-post skall vara införd på alla RIF-myndigheter.

Bland övriga aktiviteter kan nämnas den vision som tagits fram och det pågående projektet om enhetligt IT-stöd för anmälan och tvångsmedelshantering.

Vi kan konstatera att verksamhetsplanen för år 2000 innehåller fler specificerade aktiviteter än tidigare verksamhetsplaner och de ligger också i huvudsak i linje med den framtagna visionen. Det är dock för tidigt att nu se vad dessa aktiviteter kommer att leda till.

**Tabell 1 Översiktlig bild av planerade och genomförda aktiviteter inom RIF-
verksamheten**

Aktivitet/Resultat	Ansvar	Planer		Resultat/läget och kommentarer
		Förslag/Rapport/ Överenskom.	Införande	
MR/BR				
Misstankeregister (MR)	RPS	höst 1997 (Viktiga inrikt- ningsfrågor)	juli 1998	Infört april 1999
Belastningsregister (BR)	RPS	höst 1997 (Viktiga inriktning- frågor)	jan 1999	Infört april 1999
In- och utdatarutiner till MR	Samtliga myndigh.		juli 1998	Infört april 1999
In- och utdatarutiner till BR	Samtliga myndigh.		jan 1999	Infört april 1999
Flödet i rättskedjan				
Flödet i rättskedjan	BRÅ	oktober 1997		Rapport oktober 1999
Begreppsdefinitioner	BRÅ	under 1999	successivt införande	Utredning pågår – Delredovisning klar i början av 2001
Nytt brottsklassificerings- system	BRÅ	december 1997		Förslag december 1998 Principbeslut av rådet att gå vidare 1999 Utredning pågår – klar i slutet av 2001
Överföring av information mellan myndigheter	RPS-GTS RPS-RÅ GTS-RÅ RÅ-DV DV-KVS	höst 1997 (Bilaterala överenskommelser)	före 2000	Överföring Polis-Åklagare 1999 Överföring Åklagare-Domstol 1999 (vissa uppgifter)
In- och utdatarutiner till rättsstatistiken	Samtliga myndigh.		under 1999	Strafföreläggande infört 1998 Övrigt 1999
Elektronisk kommunikation				
Generell kommunikationslösning	RÅ/-RPS	1999 2000 (Utredning)		Kartläggning av förutsättningarna. 1999 Försöksverksamhet med säker e-post 2000
Gemensam säkerhetspolicy	RPS	juni 2000 (Förslag till policy)		Förändrade planer: Beslut och plan för införande december 2000
E-post	RÅ	årsskiftet 1997/98	vår 1998	Infört hos samtliga myndigheter utom RPS
Övrigt				
Framtidsseminarium				december 1998
Strategi och långsiktig handlingsplan	RIF	1999		Vision juni 1999 Tagen i rådet november 1999
Enhetligt IT-stöd för anmälan och tvångs- medelshantering	RPS	under 2000 (Kravspecifikationer)		Förstudier genomförs under 2000
Återvinning av information - Kartläggning av metoder och system	RSV	juni 2000		Ingen verksamhet pågår
Bevakning av utredningar och författningsändringar	DV	2001 (Beskrivning) 2002–2004 (Rätts- utredning)		Ingen verksamhet pågår
Videoanvändning	DV			Försöksverksamhet pågår

3.1.1 Strategi och planer ambitiösa, men inte fullföljda

Den strategi som låg till grund för RIF-rådets arbete, de verksamhetsplaner som tagits fram och den vision som utformats i RIF-verksamheten ger sammantaget ett intryck av en väl planerad verksamhet. Vid närmare genomgång av dokumenten och genom den beskrivning av verksamheten vi fått i intervjuerna finns dock anledning att komplettera denna bild.

Förutom MR/BR-projektet har få av de aktiviteter som planerades från början slutförts. Orsakerna till detta varierar. I en del fall pågår arbete som i förhållande till ursprungliga planer blivit försenat. Det gäller en ny brottsklassificering, begreppsdefinitioner och möjlighet för alla rättsväsendets myndigheter att använda extern e-post.

I andra fall har delaktiviteter genomförts men resultaten har inte kommit till användning på ett tydligt sätt i det fortsatta arbetet. Det gäller t.ex. processanalyser som genomförts av konsult inom ramen för arbetet med en generell kommunikationslösning.

3.1.2 Bättre kontakt och informationsutbyte mellan myndigheterna

Vad många av de intervjuade, framför allt representanter i RIF-gruppen, har tagit upp som det mest positiva med RIF-verksamheten är att där finns ett värdefullt informationsutbyte mellan myndigheterna som inte fanns tidigare. Gruppen har lett till ett nätverk på en nivå där man inte tidigare hade kontakt. Detta gör det mycket lättare att ta kontakt med en annan myndighet när man behöver diskutera någon fråga.

Genom att få information om vad som är på gång på andra myndigheter kan man också dra lärdom av andras erfarenheter och anpassa den egna verksamheten till andra myndigheter. När vi frågat efter exempel där detta informationsutbyte lett till förändringar i den egna myndighetens verksamhet eller prioriteringar har vi dock bara fått något enstaka exempel.

3.1.3 Misstanke- och belastningsregistren har dominerat

RIF-verksamhetens tre första år har dominerats av arbetet med misstanke- och belastningsregistren (MR/BR). MR/BR-projektet var i sig ett större utvecklingsprojekt, som innebar att RIF-gruppen träffades såväl i egenskap av referensgrupp till MR/BR som RIF-grupp. De anpassningar som krävdes av myndigheternas ärendehanteringssystem engagerade också ytterligare personer på berörda myndigheter. Vi har inte haft anledning att närmare studera genomförandet av MR/BR-projektet. Den bild vi fått i intervjuerna

är dock att projektet i vissa skeden hade betydande svårigheter, vilket ytterligare ökat belastningen på berörda myndigheter. Andra kommentarer vi fått är att lösningarna är långt ifrån optimala, men trots det är MR/BR ändå ett exempel på en samordning som nu är i drift.

En annan ”akut” fråga som behandlats i RIF-gruppen och -rådet är anpassningen till millennieskiftet. Denna fråga ligger utanför RIF-verksamhetens uppdrag, men har diskuterats i rådet och gruppen eftersom man ”ändå träffade rätt personer”.

Dessa ”akuta” frågor har lett till att övriga aktiviteter under det inledande skedet fått begränsad uppmärksamhet.

3.1.4 En långsiktig vision – men hur nå dit?

Under 1999 fastställdes en vision för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning. Visionen innehåller långsiktiga mål för utvecklingen inom området. Vi uppfattar visionen som ett försök dels att utveckla tankegångarna i den ursprungliga strategin, dels att samla RIF-myndigheterna kring en gemensam vision när MR/BR-projektet inte tog lika mycket tid av RIF-gruppen och -rådet som tidigare.

Kommentarer vi fått kring visionen är att den i stora drag pekar ut lämpliga samordningsfrågor, men att den inte har följts av en realistisk planering för hur man skall nå de långsiktiga målen. Vidare har påpekats att visionen är väl diskuterad i gruppen, men inte lika väl förankrad i rådet.

3.1.5 Resultatet är begränsat

Sammantaget konstaterar vi att resultatet av verksamheten hittills varit begränsat. De övergripande dokumenten (strategi, verksamhetsplaner, vision och tidplan) är förhållandevis omfattande. Samtidigt uppfattar vi att sambandet mellan dessa övergripande dokument och vad som sedan sker på berörda myndigheter är för svagt. Det handlar dels om en detaljering och konkretisering av de övergripande planerna, dels om att i berörda organisationer avsätta personer med tillräcklig tid och kompetens att genomföra beslutade aktiviteter. Vidare konstaterar vi att sambandet mellan verksamhetsutvecklingen och informationsförsörjningen kunde varit starkare.

Iakttagelser om organisationen redovisas i avsnitt 3.2.

En oklarhet som tagits upp i några intervjuer är var gränsen mellan RIF-verksamheten och myndigheternas egen verksamhet går. Att denna fråga kommer upp kan tyda på att myndigheternas verksamhet inte utgår från en

gemensam bild av vilka samordningsbehov som finns respektive vad som är en fråga för den enskilda myndigheten.

3.2 Organisation, styrning och arbetssätt

3.2.1 RIF-arbetets bedrivande

RIF-arbetet har i stort sett bedrivits efter den organisationsstruktur som beskrevs i strategin för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning med ett råd, en grupp och ett sekretariat.

Rådet består av företrädare för (myndighetschef eller ställföreträdare) Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Tullverket och Riksskatteverket⁴. Ordförandeskapet var tänkt att alternera varje år, men byte av ordförandeskap har istället gjorts vartannat år.

Arbetsgruppen är rådets beredande organ. I gruppen ingår i de flesta fall två representanter från varje myndighet. Representanterna har kompetens såväl från verksamhet som IT.

Rådet och arbetsgruppen har ett *sekretariat* vid Rikspolisstyrelsen. Sekretariatet har administrerat möten, följt upp verksamheten i stort och gett service åt rådet och arbetsgruppen. Den ansvarige för sekretariatet har varit ordförande i gruppen och föredragande i rådet. Tanken var ursprungligen att även ordförandeskapet i gruppen skulle alternera och följa ordförandeskapet i rådet, men så har inte skett.

Justitiedepartementet har utsett *kontaktpersoner* för att följa och vidarebefordra information från RIF-rådet till berörda enheter inom Regeringskansliet. Kontaktpersonerna har dock växlat ett flertal gånger, vilket medfört bristande kontinuitet. Informationsspridningen inom departementet har också varit svag.

För alla projekt som bedrivits har en myndighet haft huvudansvar, men andra berörda myndigheter har deltagit. Fakta om sammanträden och representation framgår av bilaga.

Som framgått tidigare har inte samordningen framskridit som planerat. Detta har flera orsaker. En viktig orsak till att inte så mycket har hänt är enligt vår bedömning att verksamheten varken har prioriterats i Regeringskansliet eller i myndigheterna. En annan betydelsefull orsak som beskrivits i

⁴ Från hösten 2000 representeras inte längre Rikspolisstyrelsen av myndighetschef eller ställföreträdare utan av en chefsperson på nivån under.

avsnitt 3.1 är att planerna inte är tillräckligt konkreta med tydliga prioriteringar. Inte heller har tillräckliga resurser avsatts för det som planerats.

3.2.2 Regeringskansliet har inte prioriterat verksamheten

Myndigheterna inom rättsväsendet har under åren 1997–1999 haft likartade uppdrag i regleringsbrev⁵. I dessa anges att myndigheterna skall vidta de åtgärder som behövs för att uppnå en samordnad informationsförsörjning. Dessutom anges att myndigheterna skall redovisa och kommentera de åtgärder som vidtagits. Några mer specificerade krav har inte ställts utan i uppdragen hänvisas till den strategi för samordningen som regeringen beslutat och den tidplan som myndigheterna fastställt. Trots betydande avvikelser från tidplanen har inte kraven specificerats eller krav ställts på prioriteringar och revidering av tidplanen.

Inte heller på andra sätt har Regeringskansliet visat på att verksamheten är prioriterad.

Enligt flertalet intervjuer med myndighetsrepresentanter bör Regeringskansliet ställa tydligare krav, men inte delta i det direkta arbetet. Man menar att myndigheterna bör ha tydliga uppdrag med krav på återrapportering, uppföljning och utvärdering.

3.2.3 Myndigheterna prioriterar den interna verksamheten

De resurser som myndigheterna har avsatt för RIF-arbetet begränsar sig i allmänhet till mötestid och förberedelsestid inför mötena. Gruppmedlemmarna har dessutom avsatt tid för arbetet med MR/BR. Till detta kommer insatser som gjorts i arbetsgrupper. Enstaka personer har avsatt relativt mycket tid för förberedelser och utredningar.

Rådets medlemmar, men även gruppmedlemmarna, är personer som är hårt engagerade och de kan därför ha svårt att få tiden att räcka till. Detta har inneburit att inte tillräckligt mycket tid lagts ner på samordningsarbetet. Särskilt gäller detta de myndigheter som bedrivit omfattande internt utvecklingsarbete.

⁵ Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren, Domstolsverket, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande Rådet och Brottsoffermyndigheten. Däremot har inte Riksskatteverket haft motsvarande uppdrag och inte heller Tullverket sedan 1998.

3.2.4 RIF-verksamheten leds och drivs inte tillräckligt kraftfullt

För att arbetet skall gå snabbare framåt måste det finnas någon eller några med ansvar att driva, prioritera, ställa krav och följa upp resultatet. Inom såväl RIF-rådet som RIF-gruppen saknas denna drivkraft.

Rådet har inga formella befogenheter över myndigheterna och därmed har inte heller ordförande i rådet några formella befogenheter. För att arbetet skall nå resultat krävs ett gemensamt ansvar från rådsledamöterna att överenskommelser nås. Ordförandens uppgift är att särskilt lyfta fram samordningsfrågorna och få till stånd överenskommelser mellan myndigheterna.

Av intervjuerna framgår att medlemmarna i rådet ofta ser mer till nyttan och konsekvenserna för den egna myndigheten än till den samlade nyttan. Detta och revirtänkande med avseende på förändringar i ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna innebär hinder för samordningsarbetet. Att ordförande är från en av rättsväsendets myndigheter minskar i sig möjligheterna till att samordningsfrågorna lyfts fram.

Enligt många intervjuade har RIF-gruppen fungerat relativt bra och flera personer har varit mycket aktiva. Rådet och verkscheferna har dock inte ställt tydliga krav på vad som skall uppnås. Inte heller har det funnits någon utpekad med tillräckligt mycket tid för att leda gruppens arbete även utanför mötena. Detta har resulterat i att arbetet inte planerats och strukturerats tillräckligt och att få beslutsunderlag tagits fram och presenterats för RIF-rådet.

Även arbetet i arbets- och projektgrupper har, enligt intervjuerna, styrts för lite. Ansvar och uppgifter har varit oklara och förväntningarna och ambitionerna har därigenom varierat inom grupperna. De resurser som avsatts för projekten har enligt de intervjuade inte heller motsvarat arbetsuppgiften.

Enligt den ursprungliga strategin skulle sekretariatet ha till uppgift att administrera möten, följa upp verksamheten i stort och ge service åt rådet och arbetsgruppen. Intervjuerna ger samstämmigt uttryck för att sekretariatet har genomfört dessa uppgifter på ett mycket bra sätt. Många menar dock att sekretariatet bör ha en mer drivande roll än hittills.

Sekretariatets uppgift och roll är, enligt vår bedömning, av stor betydelse för ett effektivt arbete. För att sekretariatet skall kunna bli ett mer drivande och beredande organ behöver sekretariatet tillföras såväl resurser som olika slag av kompetens. Det behövs fler som arbetar på hel- eller deltid och som har kompetens inom projektledning, planering och ekonomi, IT-säkerhet m.m.

3.2.5 Stora myndigheter påverkar samordningsarbetet mycket

Myndigheterna är olika stora vad gäller resurser och kompetens. Rikspolisstyrelsen har mer resurser att satsa på IT-utveckling än övriga myndigheter. Många av de intervjuade anser att detta medför att Rikspolisstyrelsen också styr och påverkar utvecklingen mer än övriga myndigheter. Små myndigheter kan inte medverka och inte heller påverka i samma omfattning.

I samband med utvecklingen av MR/BR-systemen satsade Rikspolisstyrelsen energi på dessa system och det övriga samordningsarbetet kom i andra hand. En del intervjuade hyser farhågor för att detsamma skall bli fallet om någon av de större myndigheterna ånyo satsar omfattande resurser på utveckling av interna system. Domstolsverket har t.ex. planer på utveckling av ett nytt internt system. Om inte de största myndigheterna prioriterar den samordnade utvecklingen finns risk för att den stannar av.

3.2.6 Finansieringen kan bli ett problem

De intervjuade är överens om att myndigheterna måste avsätta resurser för utvecklingen av verksamheten, men utveckling och drift av IT-system kommer att kosta mycket. Detta innebär att kostnaderna så småningom kan bli betydande. Ett problem som lyfts fram i intervjuerna är hur kostnaderna för utvecklingen och driften skall finansieras i framtiden. Några av de intervjuade har framfört att det behövs ökade resurser till myndigheterna. Nya system innebär inte alltid att man kan göra besparingar i verksamheten men systemen bidrar ofta till att myndigheterna kan göra mer eller ge bättre service.

Ett annat problem som lyfts fram är hur ökade kostnader skall fördelas mellan myndigheterna. Förutom den myndighet som skall utveckla och förvalta ett system har ibland även andra myndigheter stor nytta av systemet. Hittills har kostnaderna för utvecklingen av den samordnade informationsförsörjningen varit små och fördelningen mellan myndigheterna har därför inte varit något större problem. Med ökade kostnader ökar problemen.

Flera intervjuade, framför allt från gruppen, menade att medel borde öronmärkas för RIF-verksamheten. Syftet med detta skulle vara att få en tydligare prioritering av uppgiften. Samtidigt framhöll flera att detta står i konflikt med mål- och resultatstyrningen.

3.2.7 Övriga synpunkter från intervjuer

Sekretess mellan myndigheter försvårar samordning

Ett problem som lyfts fram för samordningsarbetet är den sekretess som råder mellan myndigheterna. Genom en minskad sekretess skulle samarbetet kunna förbättras.

Ingen särskild myndighet, istället förändrat arbetssätt

De intervjuade framhåller att grundtanken i nuvarande organisation är bra – gruppen skall ge förslag, rådets medlemmar besluta och myndigheterna utföra. De flesta anser att RIF-verksamheten inte bör läggas i en särskild myndighet eftersom man anser att detta skulle kosta mer och inte ge ett bättre resultat. Istället menar man att arbetssättet inom nuvarande organisationsstruktur bör förändras.

Ett sätt att förändra arbetssättet som föreslagits av en del intervjupersoner är att arbetet i RIF-gruppen skall bedrivas i en inre kärna som sedan förankrar i den större kretsen. Den inre kärnan bör bestå av de viktigaste myndigheterna i rättskedjan – Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren, Domstolsverket och Kriminalvårdsstyrelsen. Eventuellt bör även Brottsförebyggande rådet ingå eftersom rådet skall sammanställa information från övriga myndigheter.

Sekretariatets integritet är viktig, däremot inte placeringen

Flera av de intervjuade har betonat att placeringen av sekretariatet på Rikspolisstyrelsen har fungerat bra. Till stor del beror detta på att sekreteraren har förmått att särskilja RIF-verksamheten från Rikspolisstyrelsens verksamhet. Av intervjuerna med representanter för Rikspolisstyrelsen har det framkommit att det finns ett förslag om att man avser att integrera RIF-sekretariatet med Rikspolisstyrelsens ordinarie verksamhet.

De flesta intervjuade ser inte något klart alternativ till placeringen på Rikspolisstyrelsen. Flera av de andra tänkbara myndigheterna, t.ex. Brottsförebyggande rådet och Riksåklagaren, är små, har begränsade resurser och RIF-verksamheten skulle kunna bli för dominerande i myndigheten. Om sekretariatsfunktionen ambulerar är det viktigt att skifte inte sker för ofta. Ett byte varje eller vartannat år vore inte bra för verksamheten. Ett virtuellt sekretariat med representanter för de myndigheter som är mest involverade i rättskedjan (samt Brottsförebyggande rådet) kan vara tänkbart.

4 Utvecklingen av den samordnade informationsförsörjningen

I detta kapitel redovisar vi förslag på vad som bör göras för att utveckla verksamheten och informationsförsörjningen samordnat. I nästa kapitel diskuterar vi sedan organisationsalternativ som kan stödja den föreslagna verksamheten.

4.1 Verksamhetens behov skall styra informationsförsörjningen

Informationsförsörjningen inom rättsväsendet kan förbättras på många sätt. Vilka förbättringar som bör göras måste styras av den verksamhet som bedrivs av respektive myndighet och av myndigheterna i samverkan. Informationsförsörjningen är således ingen särskild fråga avgränsad från verksamheten inom rättsväsendet.

Verksamheten inom såväl enskilda myndigheter som rättsväsendet i sin helhet förändras. Ibland sker det i små steg, ibland sker större förändringar i verksamhetsprocesser. Ett arbete som kan leda till större förändringar är det projekt inom Justitiedepartementet som sedan 1999 arbetar med utvecklings- och moderniseringsfrågor inom hela rättsväsendet⁶.

Utvecklingen av informationsförsörjningen bör ske utifrån befintlig verksamhet samt de förändringar i verksamheten som är på gång och kan förutses. Samtidigt finns ett omvänt förhållande genom att nya lösningar för informationsförsörjningen kan driva på utvecklingen mot en effektivare verksamhet. Utvecklingen av verksamheten och av informationsförsörjningen måste därför ses samlat och ske integrerat.

I strategin och andra dokument betonas att verksamhetens behov skall styra informationsförsörjningen. De förslag vi lägger skiljer sig från dagens situation genom att angreppssätt och organisation i högre grad utgår från detta samband.

⁶ Projektet – Rättsväsendets Modernisering, Justitiedepartementets verksamhetsplan för 2000

4.2 Brottmålsförfarandet och samlad resultatredovisning bör prioriteras

Samordning inom brottmålsförfarandet ger stora effekter

Inom brottmålsförfarandet finns de största behoven av samordning och det är troligtvis också här som de största effekterna av en samordnad utveckling av verksamheten och informationsförsörjningen kan uppnås. Brottmålsförfarandet kan ses som ett flöde från brottsanmälan till att påföljd verkställts. Ett annat sätt att beskriva brottmålsförfarandet är att det består av ett antal delprocesser med inbördes samband. Följande samordningsområden har nämnts i intervjuer: brottsanmälan och utredning, tvångsmedelshantering och beräkning av strafftid samt domstolsprocessen.

När det gäller brottmålsförfarandet arbetar flera stora myndigheter med detta och det handlar dessutom om deras kärnverksamhet. Myndigheterna bör därför ha starka motiv att utveckla verksamheten och att se hur informationsförsörjningen kan stödja denna. För att få högst effektivitetsvinster är det dock inte tillräckligt att se till varje myndighet för sig, utan verksamhet och informationsförsörjning måste behandlas samlat för alla berörda myndigheter.

Samordnad redovisning viktig för regeringens styrning

När det gäller den samordnade redovisningen av rättskedjan är intresset för den främst knuten till mål- och resultatstyrningen. Idag är underlaget för regeringens styrning bristfälligt på grund av att det i många fall är svårt att redovisa uppgifter som berör hela rättsväsendet samlat. Ett exempel på detta är genomströmningstiden från anmälan till lagakraftvunnen dom för olika typer av ärenden. Vidare finns inte möjlighet att redovisa vad som händer efter anmälan av olika typer av brott.

Den största intressenten i den samordnade redovisningen av rättskedjan är Regeringskansliet, men även andra intressenter finns som brottsoffer, massmedia, forskare etc. Den myndighet som är närmast berörd av detta är Brottsförebyggande rådet i egenskap av ansvarig för den officiella rättsstatistiken. De uppgifter Brottsförebyggande rådet gör statistik av kommer dock i huvudsak från andra myndigheter inom rättsväsendet. Myndigheterna som skall ta fram materialet har ibland inte samma omedelbara behov av informationen, även om den också kan användas för styrning inom myndigheten. Det kan dock antas att om informationsförsörjningen förbättras i brottmålsförfarandet kommer situationen att förbättras även för den samordnade redovisningen. I första hand bör uppgifter från den operativa verksamheten användas vid sammanställningar.

En fråga som berör både brottmålsförfarandet och den samordnade redovisningen är att det f.n. inte går att följa ett enskilt brott eller en enskild person (gärningsman eller brottsoffer) genom rättskedjan.

4.3 Det fortsatta utvecklingsarbetet

RIF-verksamheten har som vi tidigare beskrivit arbetat med olika delfrågor av intresse för samordningen inom rättsområdet. Arbetet har dock inte bedrivits på ett sådant sätt att delaktiviteterna bundits ihop och resultat använts i en gemensam utvecklingsprocess.

För att nå framgång krävs att RIF-verksamheten – oavsett vilken organisationsform som väljs – drivs på ett betydligt mer kraftfullt sätt. Det gäller hela verksamheten, från de strategiska frågorna till enskilda projekt.

Vi redovisar nedan ett sätt att lägga upp arbetet med att utveckla informationsförsörjningen och samtidigt – på ett tydligare sätt än idag – knyta informationsförsörjningen till verksamheten och dess utveckling. Vi är medvetna om att det kan finnas andra sätt att hantera dessa frågor. Vår uppfattning är dock att ett processororienterat synsätt är viktigt för att nå framgång. Genom att studera nuvarande verksamhetsprocesser och informationsflödet i dessa erhålls också ett verktyg för att se hur processerna kan ändras för att t.ex. korta genomströmningstiderna.

Vi anser att en sådan integrerad utveckling av verksamhetsprocesser och informationsförsörjning bör genomföras koncentrerat under en begränsad tid. Det innebär att det också behöver avsättas såväl personer kunniga i verksamheten som personer med kunskaper i processanalys. Arbetet bör bedrivas samlat och det är därför av stor betydelse att arbetet organiseras på ett sätt som understödjer detta angreppssätt.

4.3.1 Rättsväsendets processer bör utvecklas

Som en grund för det fortsatta samordningsarbetet behövs en gemensam bild av verksamhetssamband och samordningsbehov bland de berörda. För att nå fram till en sådan gemensam bild krävs dels ett utredningsarbete, dels att resultatet av detta arbete diskuteras och förankras i departement och berörda myndigheter. Arbetet bör bedrivas i flera steg, men koncentrerat under en kort period.

1. En processororientering innebär inledningsvis att befintliga processer och sambanden mellan dem beskrivs. Inom RIF-verksamheten har tidigare både flödet inom rättsväsendet och processerna beskrivits. Dessa beskrivningar är

en utgångspunkt, men enligt intervjuerna behöver de kompletteras och utvecklas.

2. Processerna analyseras sedan utifrån de verksamhetsmål som finns om kvalitet, ökad effektivitet och rättsäkerhet i brottmålsförfarandet. Hänsyn måste då tas till myndigheternas skilda roller. Här är också den vision som tagits fram inom RIF-verksamheten av intresse. Exempel på frågor i analysen är vilka förändringar som kan göras i processerna med befintlig respektive förändrad lagstiftning för att nå verksamhetsmålen. Syftet bör här vara att utveckla processerna, utan att mål som kvalitet och rättssäkerhet åsidosätts. En sådan utveckling kan också innebära att ansvarsgränserna mellan myndigheterna kan behöva förskjutas något.

Vi vill betona att det är helt nödvändigt att analyserna av processer i rättsväsendet sker i dialog med det projekt som initierats av Justitiedepartementet för modernisering av rättsväsendet och med ansvariga för berörda myndigheter. Ett mål att sträva efter är att denna dialog skall mynna ut i en strategi för rättsväsendets verksamhetsutveckling.

3. Utifrån de slutsatser som dras av de ovan beskrivna analyserna tas en gemensam strategi fram för hur informationsförsörjningen skall utvecklas inom rättsväsendet. Av strategin skall framgå vad som ligger på de enskilda myndigheterna att ansvara för och vilka samordningsåtgärder som behövs. Vidare bör framgå hur samordningsåtgärderna prioriteras med utgångspunkt i verksamhetsnytta, kostnader etc. och hur dessa utvecklingsåtgärder bör genomföras.

4. Utifrån denna plan/strategi kan – efter nödvändiga beslut – försöks- och utvecklingsverksamheter starta.

Parallellt med processutvecklingen är det angeläget att arbeta vidare med och införa gemensamma begreppsdefinitioner och en gemensam brottsklassificering. Dessa är en förutsättning för att överhuvudtaget kunna samordna informationen genom rättskedjan och för uppföljning av resultatet.

Utredningsarbetet bör också kompletteras med andra aktiviteter, främst analyser av myndigheternas nuvarande IT-stöd samt deras informationsförsörjnings- respektive IT-strategier.

4.3.2 Det som ger mest nytta skall prioriteras

Samordningsåtgärderna bör prioriteras utifrån vilken nytta de medför i förhållande till kostnaderna för åtgärden. Underlag för detta tas fram i kostnads-/nyttoanalyser. Dessa analyser bör belysa såväl vad åtgärderna betyder för respektive myndighet och intressentkategori (t.ex. brottsoffer) som de

totala effekterna. Förutom att ge underlag för prioriteringar mellan olika aktiviteter kan de också utgöra grund för fördelning av ansvaret för finansieringen av åtgärderna. Ett problem idag är att den som står för kostnaderna kan ha en begränsad nytta, medan andra kan ha stor nytta utan att bidra till finansieringen. Intresset för samordning blir då självfallet lågt hos den myndighet som skall stå för finansieringen.

Det är nödvändigt att hitta metoder för att fördela ansvaret för finansieringen av samordningsåtgärder som accepteras av de berörda. En utgångspunkt bör vara att nyttan för respektive myndighet i högre grad skall styra finansieringen.

4.3.3 Samordnad IT-strategi

Vi har hittills diskuterat strategier för verksamhetsutveckling respektive informationsförsörjning oberoende av IT-tekniska lösningar. Myndigheterna har olika tekniska gränssnitt. Även om detta inte är avgörande för den samordnade informationsförsörjningen är detta en komplikation som försvårar och fördyrar samordningen. Det är därför viktigt att även studera myndigheternas IT-stöd och deras IT-strategier, eftersom de tekniska lösningarna skall stödja det önskade informationsflödet. En strategi för rättsväsendets IT-stöd bör tas fram. Arbetet bör bygga på strategin för informationsförsörjningen.

4.3.4 Utveckling och genomförande är den stora utmaningen

Ovan har vi skissat på ett sätt att samordna verksamhetsutvecklingen och informationsförsörjningen inom rättsväsendet, främst i form av ett antal strategier. Vi vill dock betona att den stora utmaningen är att från utredning, planering och utformning av strategier gå vidare till utvecklingsverksamhet och slutligen till ett lyckosamt genomförande av beslutade samordningsåtgärder. Det kan då vara nödvändigt att börja med mindre och väl avgränsade utvecklingsåtgärder eller försöksverksamheter för att skaffa erfarenheter av samordningsprojekt. På så sätt kan nyttan med samordning visa sig förhållandevis snabbt, även om den sker inom ett begränsat område.

En förutsättning för att kunna genomföra dessa aktiviteter och komma till ett genomförande är att myndigheternas planering tar hänsyn till det gemensamma arbetet. Myndigheterna måste avsätta resurser för att bidra på det sätt som krävs för att främja en utveckling av hela rättsväsendets informationsförsörjning. Utvecklingsaktiviteter och genomförande kan antingen ske genom frivilliga åtaganden från inblandade myndigheter eller i form av regeringsuppdrag till berörda myndigheter. I de fall det rör sig om mer om-

fattande aktiviteter kan det krävas tydliga uppdrag från regeringen. En bedömning får då göras om myndighetens resurser är tillräckliga för att genomföra uppdraget eller om särskilda medel skall följa med uppdraget.

Ytterligare ett alternativ, om myndighetens anslag bedöms vara otillräckliga, är att anslaget höjs för att motsvara givna uppdrag.

5 Utveckling av organisation och styrning

5.1 Grundläggande krav på organisation och styrning

För att lösa de problem som finns i nuvarande organisation finns ett antal grundläggande krav på arbetet med utvecklingen av informationsförsörjningen. Om dessa uppfylls bedömer vi att det finns goda förutsättningar för att arbetet med informationsförsörjningen skall kunna drivas effektivt och leda till ett bra resultat:

- All samordning och utveckling av informationsförsörjningen skall utgå från verksamheten och utvecklingen av denna
- Arbetet skall utgå från tydliga planer och strategier
- Beställningar skall vara tydliga med prioriteringar och krav på vad som skall uppnås och krav på återrapportering
- Myndigheternas medverkan är nödvändig
- Resurser måste följa uppgifter
- Kompetens för att leda utvecklingsarbete måste finnas

Utvecklingen av informationsförsörjningen är en del av verksamhetsutvecklingen och informationsförsörjningen är en viktig del för att utveckla verksamheten. Ett förändrat sätt att förmedla och hantera information kan bättre än idag stödja brottmålsprocessen, bidra till kortare genomströmningstider och ge bättre information till dem som kommer i kontakt med rättsväsendet.

Eftersom olika typer av information har en direkt anknytning till och skall stödja verksamheten är det naturligt att även informationsförsörjningsfrågorna ingår i det arbete som pågår för att utveckla rättsväsendet.

Oberoende av hur en organisation utformas har Regeringskansliet det övergripande ansvaret för att beställa vad som skall uppnås. Även myndigheterna är i hög grad beställare. I en beställarfunktion ingår att utforma en tydlig beställning och ange vem som har uppdraget att svara på beställningen. Häri ingår också följa upp och utvärdera. Beställaren måste också försäkra sig om att tillräcklig kompetens och resurser finns för att utföra uppdraget.

Som mottagare av en beställning måste man ha befogenhet och medel att kunna utföra beställningen. Verksamhetsutveckling innebär kartläggning, utredning, processutveckling, försöksverksamhet m.m. Dessa uppgifter kräver förutom kunskap om sakverksamheten, hög kompetens inom projektledning, ekonomi, processanalys och IT.

5.2 Alternativa förslag till organisation

Kraven på verksamheten och de olika funktioner som skall tillgodoses kan lösas inom ramen för olika organisationer. Statskontoret ser två möjliga alternativ för det fortsatta arbetet med informationsförsörjningsfrågorna. Båda alternativen bygger på en närmare anknytning mellan verksamhetsutvecklingen och utvecklingen av informationsförsörjningen. Det första alternativet innebär att verksamheten integreras i det arbete med att utveckla rättsväsendet som pågår mellan myndigheterna och Regeringskansliet. Det andra alternativet är en organisation som utgår från nuvarande struktur av RIF-verksamheten, men med väsentliga förändringar.

Statskontoret ser i dagsläget inget behov av att bilda en särskild myndighet för utveckling av informationsförsörjningen. På kort sikt behövs en kraftsamling men på längre sikt bör utvecklingsarbetet bedrivas inom myndigheternas normala samarbete. Därför bör en organisation svara mot det tillfälliga utvecklingsbehovet och inte ges en permanent form.

I det följande beskriver vi de två alternativen och hur väl dessa tillgodoser de grundläggande kraven. I inget av alternativen går vi in på hur enskilda samordningsprojekt bör organiseras. Organisation och bemanning av dessa är beroende av projektets uppgift. I samband med att samordningsåtgärder skall utvecklas och implementeras kan det behövas omfattande resurser.

5.2.1 Frågorna integreras i det arbete som pågår för att utveckla rättsväsendet (alternativ 1)

Integrering ökar möjligheterna till en samordnad utveckling

I detta alternativ avvecklas RIF-verksamheten i nuvarande form och verksamheten integreras med det arbete som pågår på initiativ av Justitiedepartementet för att utveckla och modernisera rättsväsendet⁷. Genom en integrering ökar möjligheterna till en samordnad utveckling och verksamheten sätts i centrum.

Moderniseringsarbetet bedrivs i nära samverkan mellan myndigheterna inom rättsväsendet och Regeringskansliet. Arbetet syftar till att säkerställa att utvecklingen inom rättsväsendet sker samordnat med respekt för den inbördes rollfördelningen och med beaktande av sambanden mellan myndigheterna⁸.

⁷ Projektet Rättsväsendets Modernisering

⁸ Justitiedepartementets verksamhetsplan för 2000 och Budgetpropositionen för 2001, Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Målet för moderniseringsarbetet är att försöka uppnå en ökad kvalitet i vid bemärkelse inom hela rättsväsendet. Med ökad kvalitet avses bl.a. kortare genomströmningstider för mål och ärenden samt ett än bättre bemötande av och bättre information till dem som kommer i kontakt med rättsväsendet. I projektets arbete är det tänkt att också informationsfrågor och IT-strategier skall ingå. Hittills har dock dessa frågor behandlats i mycket liten utsträckning.

Regeringskansliet bör beställa men inte driva utvecklingsarbetet

För Moderniseringsprojektet finns resurser avsatta inom Justitiedepartementet och för projektet finns en styrgrupp som leds av justitieministerns statssekreterare och en informell referensgrupp som består av verkscheferna för rättsväsendets myndigheter. Projektet är f.n. föremål för en översyn främst vad gäller organisationsformen.

Regeringskansliets roll är inte att driva operativt arbete utan att styra genom att ange mål och följa upp verksamhet och resultat. Enligt Statskontorets mening bör därför utvecklingsarbetet inte bedrivas inom Regeringskansliet utan av myndigheterna eller i kommittéform. Alternativ 1 förutsätter att översynen av Moderniseringsprojektets organisation leder fram till att arbetet drivs vidare utanför Regeringskansliet t.ex. i kommittéform.

Utökade resurser med särskild kompetens behövs för utvecklingsarbetet

Eftersom en översyn av organisationsformen för Projektet Rättsväsendets Modernisering pågår inom Regeringskansliet avstår Statskontoret från att beskriva hur ett samordnat utvecklingsarbete bör organiseras i detta alternativ.

För utvecklingsverksamhet krävs i allmänhet betydande utredningsinsatser. Om informationsförsörjningsfrågorna dessutom skall integreras i övrigt utvecklingsarbete behöver organisationen dimensioneras för detta. Särskilt utvecklingsinriktad kompetens och kompetens att leda stora utvecklingsprojekt med anknytning till IT krävs.

RIF-verksamhetens arbete bör tas tillvara i det fortsatta arbetet

Då RIF-verksamheten i detta alternativ avvecklas i sin nuvarande form är det viktigt att det arbete som hittills utförts tas tillvara i det fortsatta arbetet. Det handlar om resultat som dokumenterats, men också om kunskaper och erfarenheter hos personer som deltagit i arbetet. I avsnitt 4.3.1 föreslår vi

också att tidigare erfarenheter skall utnyttjas som en grund i det fortsatta arbetet.

En stor fördel med RIF-verksamheten, som framhållits i de intervjuer vi genomfört, är att det skapat ett värdefullt nätverk mellan myndigheterna. Detta har varit speciellt betydelsefullt för de som deltagit i RIF-gruppen. Myndigheterna bör överväga om det finns anledning att stödja ett sådant nätverk även i det fall utvecklingsarbetet bedrivs vidare i förändrade arbetsformer.

Risk för oklar ansvarsfördelning gentemot myndigheterna

I detta alternativ kommer såväl verksamhetsutveckling som utveckling av informationsförsörjningen att hanteras inom en särskild organisation. Eftersom även myndigheterna skall bedriva utvecklingsarbete finns en risk att ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan organisationen och myndigheterna blir oklar. Det är därför nödvändigt att klargöra ansvars- och uppgiftsfördelningen.

5.2.2 Nuvarande organisationsstruktur förstärks och arbetssättet förändras (alternativ 2)

Detta alternativ till organisation för informationsförsörjningsverksamheten utgår från nuvarande organisationsstruktur med ett råd, en grupp och ett sekretariat. Erfarenheterna av RIF-verksamheten visar dock att väsentliga förändringar bör göras såväl i organisation som i arbetssätt. Följande förändringar bildar utgångspunkt för alternativet:

- Rådet bör ha en stark koppling till den utveckling av rättsväsendet som pågår
- Sekretariatet bör förstärkas och få utökat mandat
- Gruppen bör utgöra referensgrupp och stå för de löpande kontakterna mellan sekretariatet och myndigheterna
- Regeringskansliet bör ställa tydliga krav på resultat och återrapportering
- Projekten bör ha tydliga uppdrag och styras effektivt

En viktig uppgift för rådets ordförande är att driva arbetet framåt

Ett problem med nuvarande organisation är att arbetet inte drivits framåt tillräckligt kraftfullt. Ansvar för detta ligger på alla myndigheter som ingår i rådet, men en särskild betydelse har ordföranden i rådet. Med ett roterande

ordförandeskap blir verksamheten beroende av i vilken omfattning ordförande har intresse för frågorna, möjlighet att sätta av tid och att prioritera denna uppgift bland många andra. En myndighetschef prioriterar framför allt den egna verksamheten och detta kan medföra att gemensamma frågor inte drivs tillräckligt effektivt. Även myndighetens storlek och resurser spelar in för hur mycket tid som myndigheten som helhet kan använda för att stödja ordförandeskapet.

Ett sätt att förbättra ordförandens möjlighet att driva arbetet framåt kan vara att avsätta särskilda resurser till den myndighet som för tillfället har ordförandeskapet. En resursförstärkning avhjälper dock inte alla problem som finns med det roterande ordförandeskapet.

Om man skall utgå från nuvarande organisationsstruktur bör ordförandeskapet inte rotera utan den som utses bör ha intresse, tid och möjlighet att driva ett aktivt ordförandeskap under flera år. Ordförande bör dessutom, av objektivitetsskäl, helst inte tillhöra någon av rättsväsendets myndigheter. I detta fall bör en extern ordförande tillsättas av regeringen. För uppgiften erfordras självfallet djup kunskap om rättsväsendet.

Nära koppling till den verksamhetsutveckling som bedrivs

Som vi betonat tidigare är det av största vikt att utvecklingen av informationsförsörjningen styrs av verksamheten. En nära koppling erfordras därför mellan RIF-verksamheten och det utvecklingsarbete som pågår inom Moderniseringsprojektet. Eftersom Regeringskansliet enligt vår bedömning inte direkt bör leda omfattande utvecklingsarbete bör inte heller utvecklingen av informationsförsörjningen ledas därifrån.

Om översynen av Moderniseringsprojektets organisation leder till att arbetet i fortsättningen kommer att bedrivas i kommittéform blir läget ett annat. En nära koppling skulle då kunna komma till stånd genom att den som leder arbetet med utvecklingen av rättsväsendet även är ordförande i RIF-rådet.

Genom en sådan ordning kan även de ovanstående utgångspunkterna, att ordförande inte bör komma från någon av rättsväsendets myndigheter och att ordförandeskapet inte heller bör rotera, tillgodoses.

Till stöd bör ordföranden ha ett sekretariat som är förstärkt i förhållande till dagens RIF-sekretariat.

Sekretariatet skall förstärkas och få utökat mandat

Sekretariatet har hittills haft en i huvudsak administrativ roll. Myndigheterna har bidragit med utredningsresurser, men personerna som deltar är mycket upptagna och de har ofta inte möjlighet att prioritera RIF-arbetet. Om arbetet skall kunna drivas framåt med större hastighet måste någon ha ansvar för att inte bara administrera utan även leda det löpande arbetet och att utföra utrednings- och utvecklingsinsatser.

Vi föreslår att RIF-sekretariatet leds av en person med stor vana att driva projekt och omfattande utvecklingsarbete. Personen bör vara anställd på heltid för denna uppgift och liksom idag även vara föredragande i rådet.

Förutom denna person behöver ytterligare några personer med kompetens inom utredning, utveckling, projektledning, planering, ekonomi m.m. knytas till sekretariatet. En grundförutsättning är naturligtvis att sekretariatet som helhet även har goda kunskaper inom olika områden av rättsväsendet. Det finns således fördelar med att de personer som rekryteras kommer från rättsväsendets myndigheter.

Med dessa förstärkningar har sekretariatet möjlighet att vara en motor i arbetet och ett reellt stöd för rådets ordförande och rådet i sin helhet. Man har även möjlighet att tillsammans med myndigheterna ta fram konkreta beslutsunderlag och kostnads- och nyttoanalyser.

Sekretariatet bör, så långt möjligt, ges en självständig ställning i förhållande till ingående myndigheter. Samtidigt måste sekretariatet ha en hemvist i administrativt hänseende. Här kan olika lösningar tänkas. Sekretariatet kan som idag vara lokaliserat till en myndighet. Tänkbara myndigheter är då Rikspolisstyrelsen och Brottsförebyggande rådet. Ett annat alternativ är ett ”virtuellt sekretariat”. Detta förutsätter att de personer som arbetar i sekretariatet i huvudsak kommer från de berörda myndigheterna och att de har kvar sina anställningar där, men frigörs från andra arbetsuppgifter. Oavsett vilket sätt som väljs är det centralt att sekretariatet – inom de ramar som ges av rådet – får arbeta självständigt.

Sekretariatet utgör ett stöd för utvecklingen av informationsförsörjningen för rättsväsendet som helhet. Detta innebär att samtliga myndigheter bör avsätta resurser för sekretariatets arbete. Fördelningen av kostnaderna mellan myndigheterna är beroende av myndigheternas totala resurser men också den nytta myndigheterna har av utvecklingsarbetet. Rådet har tagit fram en nyckel för fördelning av kostnader. Detta är en form för kostnadsfördelning som eventuellt kan utvecklas och användas i det fortsatta arbetet.

Gruppen är referensgrupp och står för de löpande kontakterna mellan sekretariat och myndigheter

RIF-gruppen får i detta alternativ en något annorlunda roll än den för närvarande har. Eftersom sekretariatet får i uppgift att driva utredningar och komma med förslag bör RIF-gruppen vara referensgrupp till sekretariatet. En viktig uppgift för ledamöterna i gruppen är också att vara en länk mellan sekretariatet och den egna myndigheten. Gruppmedlemmar bör vidare, i olika konstellationer, ingå i styr- och referensgrupper till de projekt som startas inom RIF-verksamhetens ram.

Sekretariatet har ett ansvar för att leda gruppens möten, att möten i gruppen förbereds och för de praktiska arrangemangen kring gruppens möten.

Även i fortsättningen bör myndigheterna vara representerade både från verksamheten och från IT-sidan. Nivån på representationen bör hållas på nuvarande nivå.

Projekten bör planeras bättre, ges tydligare direktiv och resurser som motsvarar uppgifterna

En mycket viktig del av ett framgångsrikt arbete är att de projekt som drivs på myndigheterna inom RIF-verksamhetens ram är effektiva och når bra resultat. För att detta skall uppnås krävs flera saker.

För det första måste beslut om projekt vara tydliga på vad som skall göras och uppnås, vem som skall göra det och när resultat skall uppvisas. Tillräckligt antal personer och resurser i övrigt måste även avsättas för projektarbetet. Beslut om projekt fattas av rådet.

För det andra bör rådet i regel utse en styrgrupp för respektive projekt. Styrgruppen har ansvar för att projektet löper enligt rådets beslut. Om så inte är fallet måste det tas upp på nästa rådsmöte. Sammansättningen av styrgruppen kan variera beroende på projekt. Det bör dock gå att hitta lämpliga personer i rådet, gruppen eller sekretariatet. Vi tror det kan vara en fördel om minst en person från sekretariatet ingår i respektive styrgrupp.

För det tredje är det nödvändigt att ansvarsfördelningen mellan i projektet ingående personer är klar och tydlig. Detta är särskilt viktigt om projektgruppen består av personer från olika myndigheter.

För det fjärde behöver projektet under arbetets gång stämma av med övriga berörda myndigheter. Detta sker via RIF-gruppen eller genom informella kontakter med dessa myndigheter.

Regeringskansliet bör prioritera verksamheten mer och ställa tydligare krav

RIF-verksamheten har hittills av myndigheterna inte bedömts vara en prioriterad uppgift. Inte heller Regeringskansliet har visat tydligt att detta är en viktig uppgift som skall prioriteras. Samordningssträvandena har därigenom inte nått tillräckligt långt.

Om regeringen vill visa att samordningen av informationsförsörjningen är en betydelsefull uppgift måste detta komma till tydligt uttryck i regleringsbrev, men även i Regeringskansliets hantering av frågan i övrigt. Betydelsefullt i detta sammanhang är också att frågan samordnas inom Regeringskansliet.

Vår bedömning är att Regeringskansliet mycket tydligare än hittills måste ange vad som skall uppnås genom uppdrag till enskilda, vissa eller samtliga myndigheter. Uppdragen bör ta fasta på vad som skall uppnås i verksamhetstermer. I uppdragen kan anges att arbetet skall behandlas i RIF-rådet eller i samverkan mellan berörda myndigheter. Uppdragen måste åtföljas av krav på återrapportering.

För att utöva denna styrning behöver Regeringskansliet särskilda underlag. De verksamhetsstrategier och strategier för informationsförsörjningen som tas fram är viktiga underlag för Regeringskansliets bedömning. Även kostnads- och nyttoanalyserna är värdefulla för bedömningen.

Vår uppfattning är att särskilda medel inte bör reserveras av regeringen för RIF-verksamheten. Vid mer omfattande utvecklingsaktiviteter får bedömas om uppdraget ryms inom myndighetens anslag eller om särskilda medel skall tillföras myndigheten.

Enligt Statskontorets mening bör det övergripande uppdraget till myndigheterna om RIF-verksamheten tidsbegränsas. Om inte uppställda krav på resultat uppnås inom utsatt tid bör övervägas om verksamheten skall bedrivas i andra former.

Risk för dubbelarbete eller att frågorna hamnar mitt emellan Moderniseringsprojektet och RIF-rådet

Moderniseringsprojektet har hittills lämnat informationsförsörjnings- och IT-frågor utanför sitt arbete trots att dessa enligt projektbeskrivningen kan ingå. Om frågorna i fortsättningen kommer att ingå i såväl utvecklingsarbetet i stort som inom RIF-verksamheten finns en risk för dubbelarbete. Ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan organisationen för verksamhetsutvecklingen och RIF-verksamheten måste därför göras tydlig. Denna tyd-

lighet skulle kunna underlättas om ordförande i rådet är samma person som leder arbetet med utvecklingen av rättsväsendet.

Kretsen av medverkande myndigheter bör ses över

I intervjuerna har framkommit olika synpunkter på vilka myndigheter som bör ingå i RIF-verksamheten. Såväl en minskning som en ökning av antalet myndigheter har diskuterats. Minskningen innebär att en kärna av de mest berörda myndigheterna bildas. Ökningen innebär att fler myndigheter som har samordningsbehov med rättsväsendet deltar. Kustbevakningen, Ekobrottsmyndigheten och sociala myndigheter är myndigheter som nämnts i intervjuerna.

Enligt Statskontorets mening sker en koncentration genom att ett starkare sekretariat bildas med kompetens framför allt från de mest berörda myndigheterna. En utvidgning av kretsen kan komma till stånd genom att det i styr- och referensgrupperna kan ingå även representanter för olika myndigheter och organisationer utanför nuvarande krets. Vilka myndigheter och organisationer som är mycket berörda och därför bör ingå i styr- och referensgrupper bör diskuteras från fall till fall.

Statskontoret anser att Riksåklagaren och rådet bör överväga om också Ekobrottsmyndigheten skall ingå i RIF-gruppen. Ekobrottsmyndigheten har många kontakter med såväl polis, åklagare, skattebrottsenheten och domstolar och har delvis egna system för sina rutiner.

5.3 Statskontorets förslag

En integrerad lösning är att föredra om tillräckliga resurser och kompetens finns

Statskontorets grundinställning är att utvecklingen av informationsförsörjningen är en del av verksamhetsutvecklingen. Därför kan inte utvecklingen av informationsförsörjningen genomföras separat. En integrering som är utgångspunkten i vårt första alternativ tillgodoser helt denna koppling. Även i den utvecklade RIF-verksamheten, alternativ 2, tillgodoses kopplingen till stor del.

Inom ramen för båda alternativen finns möjlighet att tillgodose även övriga grundkrav som vi ställt upp för en väl fungerande utvecklingsorganisation.

För närvarande är det ovisst vad översynen av Moderniseringsprojektet kommer att leda till. Statskontorets bedömning är att det första alternativet bör genomföras om verksamhetsutvecklingen kommer att ledas av en orga-

nisation utanför Regeringskansliet och om denna organisation har tillräckliga resurser och kompetens för att driva utvecklingsarbetet. I annat fall är en förändring av nuvarande RIF-verksamhet att föredra.

Bilaga 1

Uppdrag till Statskontoret

Finns ej i pdf-format

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Bilaga 2

REGERINGSBESLUT

1996-11-21

Ju96/3163

Likalydande till

Domstolsverket
Riksåklagaren
Rikspolisstyrelsen
Kriminalvårdsstyrelsen
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten
Generaltullstyrelsen
Riksskatteverket

Strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning

Regeringens beslut

Regeringen fastställer bifogade *Strategi för rättsväsendets informationsförsörjning (bilaga)* samt uppdrar åt Domstolsverket (DV), Riksåklagaren (RÅ), Rikspolisstyrelsen (RPS), Kriminalvårdsstyrelsen (KVS), Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Brottsoffermyndigheten, Generaltullstyrelsen (GTS) och Riksskatteverket (RSV) att fr.o.m. den 1 januari 1997 arbeta i enlighet med strategin.

Regeringen uppdrar åt RPS att svara för nödvändiga formaliteter i samband med inrättandet av Rådet för rättsväsendets informationsförsörjning (RIF rådet).

Ärendet

Genom beslut den 22 februari 1996 gav regeringen DV, RÅ, RPS, KVS, BRÅ, GTS och RSV i uppdrag att gemensamt, under ledning av RPS, utarbeta och lämna förslag till en strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning. Enligt beslutet skulle samråd ske med Datainspektionen och Statskontoret.

Uppdraget redovisades den 30 augusti 1996. I redovisningen lämnas förslag till en strategi för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning omfattande syfte, arbetsformer, ansvarsfördelning, kostnadsfördelning, uppföljning och återrapportering. Samtliga myndigheter ställer sig bakom förslaget. Samrådsyttranden har lämnats av Datainspektionen och Statskontoret.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Arenshed 4

Telefon växel 08 - 405 10 00
Telefax 08 - 20 27 34
Telex 173 20 PREMIER S

Skälen för regeringens beslut, m.m.

Regeringen finner att myndigheternas förslag kan läggas till grund för en strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning. Som Statskontoret uttalar i sitt samrådsyttrande är förutsättningarna goda för att den föreslagna ordningen skall fungera i och med att samtliga myndigheter nu sluter upp kring förslaget.

Myndigheterna har föreslagit att de myndigheter som genomfört uppdraget skall ingå i RIF-rådet. Enligt regeringens uppfattning bör även Brottsoffermyndigheten ingå i rådet.

I enlighet med förslaget kommer en kontaktperson att utses inom Justitiedepartementet. Kontaktpersonen kommer att ha till uppgift att ta emot och, till berörda enheter inom regeringskansliet, vidarebefordra information från RIF-rådet. Vidare kommer likalydande verksamhetsmål för samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning att utarbetas och tas in i myndigheternas regleringsbrev för budgetåret 1997. Regeringen avser att utvärdera verksamheten efter en treårsperiod.

På regeringens vägnar

Laila Freivalds

Eva Nordqvist

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet (FiBA, FiO, FiSS, FiS7)
Kommunikationsdepartementet (enhet 1)
Datainspektionen
Statskontoret

Bilaga

Strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning

En samordnad informationsförsörjning är en förutsättning för att rättsväsendets myndigheter (Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Generaltullstyrelsen och Riksskatteverket) bättre än f.n. skall kunna bedriva en verksamhet som präglas av effektivitet, kvalitet och rättssäkerhet och som tillgodoser statsmakternas krav på en samordnad verksamhetsredovisning. En samordnad informationsförsörjning underlättar dessutom regeringens mål- och resultatstyrning av den samlade verksamheten.

För en fungerande samordning krävs ett fortlöpande informations- och erfarenhetsutbyte mellan myndigheterna. Varje myndighet måste ta sitt ansvar för helheten.

I denna strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning anges samordningens mål, innehåll, organisation, ansvarsfördelning, kostnadsfördelning, uppföljning och återrapportering.

Samordningens mål

Under förutsättning att den personliga integriteten fortsatt värnas skall

- en uppgift normalt endast registreras en gång och kontrolleras direkt vid källan,

- varje behörig myndighet kunna få den information som behövs vid vilken tidpunkt som helst och i önskad form.

Samordningens innehåll

Samordningen skall inledningsvis omfatta informationsförsörjningen inom brottmålsförfarandet i vid mening. Samordningen skall successivt utökas till att omfatta även de andra verksamhetsområden där myndigheterna har gemensamma intressen.

Samordningen skall avse såväl frågor om verksamhet som teknik och därtill hörande administration, t.ex. säkerhetsfrågor, kommunikationslösningar, standardisering och gränssnitt.

Såväl den svenska som den internationella utvecklingen inom området måste följas. Även behovet av t.ex. standardisering inom respektive myndighet måste tillgodoses. I det sammanhanget bör IT-kommissionens arbete med standardisering m.m. i den offentliga förvaltningen beaktas.

Verksamhetsnyttan skall vara styrande för samordningen. Samordningen skall vara ett hjälpmedel för effektivisering av verksamheten.

Samordningens organisation

Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Generaltullstyrelsen och Riksskatteverket skall inrätta ett råd för rättsväsendets informationsförsörjning (RIF-rådet).

Rådet skall bestå av företrädare för respektive myndighet (myndighetschef eller ställföreträdare). Den som representerar myndigheten i rådet skall ha befogenhet att företråda myndigheten och fatta beslut på myndighetens vägnar. Företrädare för andra myndigheter får vid behov adjungeras till rådet. Samråd skall fortlöpande ske med Datainspektionen.

Till rådet skall knytas en arbetsgrupp med högst två representanter från varje myndighet.

Representanterna skall ha en sådan ställning i myndigheten att de kan påverka genomförandet av de överenskommelser som görs i rådet respektive arbetsgruppen. Arbetsgruppens ordförande skall vara föredragande i rådet.

Om inte rådet beslutar annat skall såväl rådet som arbetsgruppen ha ett alternerande ordförandeskap, där samma myndighet under ett år i taget samtidigt har ordförandeskapet i båda grupperna.

Rådet och arbetsgruppen skall ha ett sekretariat vid Rikspolisstyrelsen. Sekretariatet skall ha till uppgift att administrera möten, följa upp verksamheten i stort och ge service åt rådet och arbetsgruppen.

Ansvarsfördelningen

Varje myndighet skall ansvara för sin del av den totala samordningsverksamheten. Detta innebär att varje myndighet skall fatta beslut inom sina verksamhetsområden. Formellt skall det inte fattas några beslut i rådet. Däremot kan myndighetsgemensamma beslut komma att fattas av myndighetsföreträdarna i rådet. Principöverenskommelser bör befästas i rådet.

Rådets uppgifter skall vara att planera och prioritera verksamheten, följa utvecklingen såväl i Sverige som internationellt samt vid behov avgöra frågor som arbetsgruppen tar upp.

Arbetsgruppen skall vara rådets beredande organ.

Kostnadsfördelningen

Varje myndighet skall svara för sina kostnader.

När projekt som rör flera myndigheter genomförs skall alltid en myndighet vara ansvarig för projektet. En annan myndighet kan svara för delprojekt eller angränsande projekt. När sådana projekt genomförs skall berörda myndigheter komma överens om resurser i samband med att direktiven läggs fast eller senast i samband med fastställande av projektplan.

Uppföljningen och återrapporteringen

RIF-rådet skall årligen följa upp och återrapportera samordningsverksamheten. Redovisningen skall lämnas till regeringen samtidigt som årsredovisningarna, dvs. senast den 1 mars varje år. Av redovisningen skall framgå hur många sammanträden som hållits i rådet respektive arbetsgruppen, vilka myndighetsgemensamma beslut som fattats, vilka principöverenskommelser som träffats samt vilka åtgärder som i övrigt vidtagits för att uppnå de mål för samordningen som angetts i denna strategi.

Därutöver skall varje myndighet i vanlig ordning i årsredovisningen rapportera hur de likalydande verksamhetsmål som beslutats i myndigheternas regleringsbrev har uppfyllts.

Intervjuade personer

Regeringskansliet:

Justitiedepartementet

Annika Brickman

Peter Bringle

Monica Albertsson

Annika Lowén

Eva Molin

Birgitta Trägårdh

Polis- och åklagarenheten

Polis- och åklagarenheten

Kriminalpolitiska enheten

Kriminalpolitiska enheten

Domstolsenheten

Moderniseringsprojektet

Finansdepartementet

Marie Jönsson

Skatteenheten (S 5)

RIF-verksamheten:

RIF-råd

Olof Egerstedt

Anders Danielsson

Klas Bergenstrand

Stefan Strömberg

Doris Högne

Alf Nilsson

Rikspolisstyrelsen (ledamot t.o.m. aug. 2000)

Rikspolisstyrelsen (ledamot från sep 2000)

Riksåklagaren

Domstolsverket

Kriminalvårdsstyrelsen

Riksskatteverket

RIF-grupp

Thomas Glück

Gunnar Hägglund

Kristina Tollbäck

Annika Sehlstedt

Lars Johansson

Gabriella Bremberg

Stefan Mattisson

Marie Norberg

Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen

Riksåklagaren

Domstolsverket (ledamot t.o.m. mars 2000)

Kriminalvårdsstyrelsen

Brottsförebyggande rådet

Riksskatteverket

Riksskatteverket

RIF-sekretariat

Kerstin Hammar

Anders Lundström

Rikspolisstyrelsen (sekr. t.o.m. juli 2000)

Rikspolisstyrelsen (sekr. från. juli 2000)

Övriga:

Eije Ekengren

Bertil Metzger

Åke Renström

Mats Åhlund

Handens polisdistrikt

Riksåklagaren

Handens tingsrätt

Åklagarmyndigheten i Stockholm

RIF-verksamhetens genomförande 1997–1999

Officiella och i övrigt framtagna dokument och rapporter för RIF-arbetet

Strategi för samordning av rättsväsendets informationsförsörjning
(1996-11-21)

Tidplan för åtgärder för att uppnå en samordnad informationsförsörjning
(1997-06-12)

Verksamhetsplan för RIF-arbetet 1997 (1997-02-05)
Redovisning av RIF-verksamheten år 1997 (1998-01-23)
Myndigheternas årsredovisningar för år 1997

Verksamhetsplan för RIF-arbetet 1998 (1998-01-23)
Redovisning av RIF-verksamheten år 1998 (1999-02-17)
Myndigheternas årsredovisningar för år 1998

Verksamhetsplan för RIF-arbetet 1999 (1999-02-17)
Redovisning av RIF-verksamheten år 1999 (2000-02-18)
Sammanfattning av RIF-verksamhetens tre första år och förslag till förändring
Den framtida information informationsförsörjningen för brottmålshantering-
en inom rättsväsendet – Vision – 1999-06-01
Myndigheternas årsredovisningar för år 1999

Verksamhetsplan för år 2000 samt vissa riktlinjer för arbetet till år 2003
(2000-02-18)

Framtagna rapporter

Rapport från framtidsseminarium om RIF-verksamheten (1998-12-17)
Generell kommunikationslösning inom Rättsväsendet, Parallel Consulting
Group Utkast, 1999-11-03
Flödet inom rättsväsendet, BRÅ 1999-10-25
Förslag till principer för kodning av brott, Arbetsgruppen för brottskodning
december 1998

Representation och sammanträden

Tabell 2 RIF-rådets och RIF-gruppens sammanträden under åren 1997–1999

	1997	1998	1999
RIF-rådet	3	5	2
RIF-gruppen	9 ¹⁾	8 ²⁾	7 ³⁾

- 1) Av RIF-gruppens sammanträden var två gemensamma med rådet. Gruppen har haft ytterligare ett antal sammanträden i egenskap av referensgrupp till MR/BR.
- 2) Av RIF-gruppens sammanträden var tre delvis gemensamma med rådet. Gruppen har haft ytterligare ett antal sammanträden i egenskap av referensgrupp till MR/BR.
- 3) RIF-gruppen har dessutom haft ett antal sammanträden i andra konstellationer, främst för framtidsarbetet. Representanter ur gruppen har deltagit i MR/BR-projektets styrgrupp.

1997: Rikspolisstyrelsen var ordförande i rådet genom Olof Egerstedt och i gruppen genom Kerstin Hammar. Hammar var också föredragande och sekreterare i rådet.

1998: Rikspolisstyrelsen var ordförande i rådet genom Olof Egerstedt och i gruppen genom Kerstin Hammar. Hammar var också föredragande och sekreterare i rådet. Rådet och gruppen har tillsammans med ytterligare representanter på ledningsnivån från resp. myndighet genomfört ett framtidsseminarium.

1999: Riksåklagaren ordförande i rådet genom Klas Bergenstrand. Rikspolisstyrelsen ordförande i gruppen Kerstin Hammar. Hammar var också föredragande och sekreterare i rådet.